

A SZOLGÁLAT MINT JÉZUSI MÉRTÉK

Mk 10, 43

„Mi, akiknek Jézus kezébe adta a jó és rossz mércéjét, nem ismerünk megmérhetetlen dolgokat. És nincsen nagyság ott, ahol nincs egyszerűség, jóság és igazság.“ A *Háború és Béke* című remekműből való ez az idézet.

Lássuk, mi az emberi nagyság jézusi mértéke?

„Aki közületek nagy akar lenni, az legyen a ti szolgátok.“ Abban a bibliai történetben van ez a vers, ahol versengés támadt a tanítványok között az elsőségért. Zebedeus fia: Jakab és János, édesanyjuk kívánságára, Jézus elé járulnak e szavakkal: „Mester, szeretnők, hogy amire kérünk, tedd meg nekünk. — Mit kívántok, hogy tegyek veletek? — kérdezi Jézus. — Add nekünk, hogy egyikünk jobb kezed, a másik bal kezed felől üljön a te dicsőségedben.“ Az evangélium szerint a többi tanítványok is felfigyelnek erre a beszédre, és — érthető módon — meg is haragusz-
nak, amiért ezek ketten a legnagyobbak akarnak lenni az Isten országában (hiszen bennük is megvolt a vágy az elsőségre). Jézus további beszéde azonban visszaparancsolja az indulatokat, és rendes mederbe tereli a felkavart hullámokat a tanítványok lelkében. „Aki nagy akar lenni közte-
tek, az legyen a ti szolgátok, és aki első akar lenni köztetek, az legyen mindenkinek a szolgája. Mert az embernek fia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon mindenkinek.“

Jézusnak ezek a szavai mintha az aranyszabályt is tükröznék. „Amit akartok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal: mert ez a törvény és a próféták.“

Íme a jézusi mérték! Nincs ennél világosabb megfogalmazása annak, amit Jézus mértékül szab elénk.

Mit meg nem tesz sok ember azért, hogy vigye valamire a társadalomban, hogy értékét elismerjék, hogy kiválónak tartsák, hogy tiszteletet, megbecsülést vívjon ki magának, hogy az asztalfőre kerüljön a nagyemberek között is! — Mennyi fáradságot, mennyi áldozatot beleölünk abba, hogy a ranglétrán magasra kerüljünk arasznyi életünkben. Mennyi te-
kervényes utat teszünk meg azért, hogy megüssük azt a mértéket, amit nagyságnak neveznek! Pedig minden, amit magunk körül építettünk, kártyavárként omlik össze, amikor a megpróbáltatás ideje eljön, ha nincs meg benne az, amit az emberek elvárnak tőlünk. Akkor aztán keserűen panaszkodunk sorsunk ellen, a meg nem értés, lenézés, kisémmizés avagy gúny ellen. Pedig kudarcunknak legfőbb oka, hogy nem találjuk meg a helyes mércét: más mértéket használunk másokkal szemben, mint amivel magunkat mértük!

Panasz helyett inkább el kellene fogadni az aranyszabályt!

Magas polcra fel lehet ugyan jutni az aranyszabály lábballal tiprásával is, de ott is csak az lesz a szabálytalan törtető, ami alacsonyabb rangban volt. A törpe, ha magas hegyre mászik, lenézheti a völgyi világot, de alulról nézve még kisebbnek látszik, mintha a mélyben maradt volna.

Az aranyszabály a kölcsönösség elve közöttünk.

Kölcsönös megbecsüléssel, mások életjogának elismerésével és tiszteletben tartásával lehet csak Isten és az emberek előtt értékesnek lenni. Az arany szabály olyan, mint a gőz a mozdonyban: a legkevesebbe kerül, de nélküle nem indulhat el a mozdony a síneken. A mások megbecsülése nincs vagyonhoz, diplomához kötve, csak a lelkiismeret szavára kell hallgatni, s máris lelki kincseink közé tartozik — de enélkül nincs jogunk és nincs lehetőségünk mások megbecsülését elnyerni. — Arra tanít ez, hogy töltsük be az arany szabályt, mert ez az emberi nagyság jézusi mértékeinek egyike.

Jézusi mérce mindenekfelett a felebaráti szeretet!

Ez Jézus örökúj parancsolata. Ha meg akarjuk tudni mekkorák vagyunk emberségünkben, fel kell mérnünk milyen távol vagy milyen közel vagyunk ennek a parancsolatnak teljesítésétől. Amennyi hiányzik belőlünk a jézusi szeretetből, annyi hiányzik még emberi nagyságunkból. „Mérd meg az árnyékodat, s megtudod, mekkora vagy“ — szokta mondani Szókratész a dicsekvőknek.

„Az embernek fia — mondja Jézus önmagáról — nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon mindenkinek.“ Benne van ebben a kijelentésben az egyszerűség, a jóság és az igazság is, mint az igazi nagyság mértéke. Az egyszerű ember sohasem érzi „emberfeletti embernek“ magát, s így nem kívánja, hogy neki szolgáljanak az „alacsonyabbrendű“ emberteremtmények, mivel szent meggyőződése, hogy ilyenek nincsenek. Hanem arra törekszik, hogy mindig tegyen valami jót, és mindig igazságos legyen felebarátaival szemben.

Tudjuk, mert átalszenvedtük sokan a ma élő emberek közül, mit jelent, ha fajgyűlölet uralkodó hatalommá nővi ki magát. Az ókor szelleme támadt fel egy időre, mely a kiválasztott nép és nemzet elméletét szülte meg a civilizáció történetének egy letűnt korszakában. Ebbe a bozontos hajú ősemberi életformába pusztult bele az emberiség színe-javának egy nagy része nem is olyan rég, a második világháborúban. Ez az idejét múlt eszmei torzszülött gyűjtötte fel falvainkat, városainkat és pusztította el értékeink sokaságát. Jézus elméletben felszámolta a kiválasztott nép gondolatát: ideje volt, hogy az újkor ténylegesen legyőzze a fajgyűlölet kigyóját, és kialakítsa a népek testvériségének életformáját, melyben a jézusi mértéket mind jobban megközelítse.

Az új társadalomban ennek a szónak: „ember“, magasabbrendű értelmezést kell adni. Az „ember“ fölötte kell hogy álljon a faji és nemzeti megkülönböztetés elméletének. Az „ember“ egy kicsi csillagon élő nagy család gyűjtőneve, melynek minden tagja testvérem. Mikor az „ember“ szembetalálja magát a végtelennel, egyszerre megérzi, hogy azon szűk ketrecen kívül, melyben él, más valami is van: a „világ“, ami mindenkié. Az igazi emberi nagyság abban áll, hogy egynek érezze magát az egészszel: az egész társadalom vágya, célja, gondja, szenvedése benne is éljenek.

Ennyit szóltam ma az emberi nagyság jézusi mértékéről.

A hasonlatot hozzá a *Háború és Béke* adta.

Ha mi maradéktalanul igazodunk Jézus mércéjéhez, mi is hozzájárulunk ahhoz, hogy elmaradjon véglegesen a „Háború“, és megmarad örökösen a „Béke“. Ehhez kérjük Isten segédelmét. Amen.

NYITRAI MÓZES

A TANÍTVÁNYOK ÖNTUDATRA ÉBREDÉSE

Ap Csel 1, 11

Áldozócsütörtök a tanítványok öntudatra ébredésének napja. Olyan ünnep ez, mint a virág: még nem gyümölcs, de annak ígérete. Küszöb, mely még nem az otthon, de annak szerves része. Diadalkapu, melyen áthalad a győztes. Áldozócsütörtök még nem a pünkösöd, de annak ígérete, küszöbe, kapuja.

I. A tanítványok öntudatra ébredése... Amint ezt a mondatot ki-mondom, látom a pünkösdi rózsát, amely áldozócsütörtökön még csak bimbó, szíromba zárt lehetőség; fel kell ébrednie, mint Csipke Rózsikának a tündérszép mesében. Már körötte száll a pünkösdi lélek és ébresztgeti:

Nyílj ki, pünkösdi rózsza, nyílj ki, bezárt kapu, a tanítványok előtt, nyílj ki, bezárt lélek, hogy befogadd a biztató, bátorító tüzes nyelveket adó, tette buzdító szentlelket!

Eddig a látomások ideje volt.

Jók voltak ezek a látomások is, hiszen ebből táplálkozott a tanítványok csüggedt kicsi serege. Jó volt ez az első látomás húsvétkor, mikor megjelent előttük Jézus, és köszöntötte a tíz együtt levő tanítványt: „Békesség néktek.“ Jó volt az a második látomás nyolc nap múlva, amikor Tamás is otthon volt, s felszólította őt: „Jöjj, tedd a te ujjaidat sebembe, és ne légy hitetlen, hanem hívő.“ Jó volt a harmadik látomás ott a Genezareth tavánál, hol vallástételre készíti Pétert: „Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem?“ — és ahol rá testálja a nagy megbízatást: „Legeltesd az én juhaimat!“ Még egy utolsó látomás Bethánia határában, síron túli testamentum, posztumusz hagyakozás: „Legyetek együtt, el ne menjete Jeruzsálemből, míg fel nem ruházlak mennyei erővel. Ne kérdezzétek, mikor állíttatik helyre az ország Izraelben, nem a ti dolgotok tudni az időket vagy alkalmakat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyezett; hanem vesztek erőt miután a szentlélek eljő reátok, és lesztek nekem tanúim a földnek végső határáig.“

Ezzel vége az apostolok látomásainak...

Kezdődik az apostolok cselekedete...

Jézust a köd befogta... a tanítványok nincs miért várjanak a tétlenség csodáira: felrázza, öntudatra ébreszti őket egy belső hang: „Galileabeli férfiak, mit álltok, nézvé a mennybe!“

II. Együtt, egy akarattal indulni meg a földi utakon! Itt ezen a földön nyitja ki Isten a pünkösdi rózsát, itt bocsátja az Ő lelkét az emberekre: értelemre, szívre, akaratra, szorgalmas, dolgos kezekre. Kell-e en-